

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму «Історія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія забезпечує підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, які здатні самостійно вирішувати наукові та науково-практичні завдання у сфері гуманітарних наук, вести інноваційну, педагогічно-організаційну та практичну діяльність на основі здобутих теоретичних знань, опанованих методів історичних досліджень та інших професійних компетенцій.

Рецензована освітньо-наукова програма (ОНП) містить досить детальну характеристику, у якій визначена предметна область, окреслено методи, методики та технології навчання, визначено цілі навчання. Основним фокусом ОНП є зосередження на сучасних досягненнях історичної науки та новітніх методиках викладацької діяльності. З цією метою передбачається залучення до освітнього процесу науковців, висококваліфікованих практиків, роботодавців, організаторів академічної мобільності. В ОНП чітко окреслена придатність до працевлаштування докторів філософії.

Прописані в ОНП програмні, загальні й фахові компетентності вказують на передбачуваний високий рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Вони покликані забезпечити системність наукового мислення, пошуку та практичної реалізації здобутих знань і вмінь. Освітньо-наукова програма передбачає засвоєння потужного комплексу знань з історії, історичного джерелознавства й архівознавства, нормативних і організаційних засад організації наукової діяльності, методології історичної науки. Передбачувані набуті уміння окреслюють широке поле для застосування здобутих знань з урахуванням вітчизняного та світового досвіду вивчення та популяризації історичного процесу.

Та загальна позитивна оцінка освітньо-наукової програми «Історія» залишає місце і для деяких змін та врахування побажань. Перш за все, це компоненти освітньої складової ОНП. Оскільки в Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії визначено, що навчальний план аспірантури повинен містити перелік та обсяг навчальних дисциплін у діапазоні 30–60 кредитів ЕКТС, то можливості для розширення переліку обов'язкових (нормативних) компонентів є. Цей перелік доцільно розширити введенням навчальних дисциплін, які б забезпечували

історіографічні основи досліджень за спеціальністю історія та археологія, ознайомлювали з основними засадами академічної доброчесності у науковій та освітньо-педагогічній діяльності, що передбачено програмними результатами навчання (ЗН 3; ЗН 10). Доцільним було б і збільшення кількості кредитів ЕКТС на педагогічну практику – з 2 до 4 (рекомендується не менше, ніж 10% від загальної кількості кредитів).

В цілому ж, освітньо-наукова програма «Історія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців з науковим ступенем «доктор філософії».

Рецензент: доктор
історичних наук, професор,
завідувач кафедри історії України
Уманського державного
педагогічного університету
імені Пала Тичини

Тетяна Кузнець

